

Basel II in de media

Drs. M.H. van der Kuil RI
marcel@iq-consulting.com

Zo aan de vooravond van de invoering van Basel II valt het op dat er langzaam maar zeker meer interesse vanuit de media valt te bespeuren voor Basel II. Dit is een goede zaak. Het valt echter op dat de berichtgeving steeds kritischer wordt. Wat houdt deze kritiek in?

Onlangs verscheen in het Financieele Dagblad een bericht over Basel II. Het artikel kopte: 'Kritiek op Basel II zwelt aan'. Het bleek dat bepaalde economen van de London School of Economics opnieuw pleiten voor uitstel van de invoering van Basel II. Deze mening werd in het artikel verder niet onderbouwd. Ook werd er gesproken over 'problemen die niet zomaar konden worden opgelost'. Helaas werden ook deze problemen verder niet genoemd. Het is jammer dat een artikel met een dergelijke suggestieve titel verder geen informatie geeft. Dit is wat kritiek op het Financieele Dagblad, maar dat even terzijde.

Bij nadere analyse van het artikel blijkt dat de kritiek eigenlijk niet op Basel II van toepassing was, maar op het kredietbeoordelingsproces. Hierin zou sprake zijn van 'ernstige weeffouten' in de wijze waarop kredietrisico's worden beoordeeld door de kredietbeoordelingsbureaus. Nu kon ik opnieuw even niet herleiden wat met deze 'weeffouten' werd bedoeld, maar van de kritiek zwelt zeker aan. Sterker nog: er lopen diverse interne en externe onderzoeken naar de werking van het kredietbeoordelingsproces. Helaas zijn deze onderzoeken zo politiek beladen dat het nog maar de vraag is of het medicijn dadelijk niet erger is dan de kwaal.

Maar om vanwege deze 'problemen' kort door de bocht maar gelijk te stellen dat Basel II moet worden uitgesteld om erger te voorkomen, is geen wetenschappelijk verantwoorde analyse. Basel II heeft zijn waarde als katalysator van veranderingen reeds aangetoond, dus het is gewoon een kwestie van even de tanden op elkaar. Er wordt door regelgevers en toezichhouders namelijk al jaren gezocht naar een betere manier om kredietrisico's te beoordelen en om deze beoordelingen op een betere manier te gebruiken, met name in relatie tot securitisaties, omdat daar vaak moeilijk valt te bepalen wat het eigenlijke kredietrisico is. In het verlengde van dit knelpunt is er ook de wens om kredieten vaker te bekijken en te reviseren als de omstandigheden wijzigen, wat betreft de klant, de markt of de bank. Het is een goede zaak dat deze knelpunten nu aan de orde komen, misschien met name dankzij de kredietcrisis, maar zeker ook door Basel II.

Er gaat de laatste tijd geen week voorbij of er is wel weer een volgende Amerikaanse, Europese of Russische bank die enorme afschrijvingen of verliezen moet melden vanwege de kredietencrisis. De voorlopige conclusie lijkt dat er opvallend veel (grote) banken dezelfde interpretatiefouten hebben gemaakt op basis van kredietbeoordelingen. Een interessante vraag is dus hoe het mogelijk is dat deze banken allemaal de beoordelingen blind hebben overgenomen en de risico's in kwestie te laag hebben ingeschat. Dit probleem is moeilijk zomaar op te lossen, maar Basel II is zonder meer een stap in de goede richting. We moeten niets uitstellen, maar ons gewoon gaan richten op de volgende stap, zoals minister Bos in het genoemde artikel ook stelde. Ik ben er van overtuigd dat er nog voldoende andere vooraanstaande economen zijn die ons hiermee kunnen helpen. •